

Research Paper

Construction and Validation of Instruments for Measuring the Deviance of Adolescent Girls

Shiva Pourghazigolbaghi¹, Ali Asghar Abbasi Asfjir ^{*2}, Ali RahmaniFiroozja², Majedehgholi pour³

1. Ph. D. Student in Sociology, Social Issues, Islamic Azad University, Babol, Iran

2. Associate Professor, Department of Sociology, Islamic Azad University, Babol, Iran

4. Assistant Professor, Department of Sociology, Islamic Azad University, Babol Branch, Iran

Received: 2021/01/10

Revised: 2021/12/26

Accepted: 2022/01/04

Use your device to scan and read the article online

DOI:

10.30495/jzv.2022.27072.3477

Keywords:

Validation, Assessment Tool,
Deviation, Adolescent Girls,
Emerging.

Abstract

Introduction: Since female adolescents are the main potentials and assets of any country, their deviance as one of the important challenges in the field of family will have a direct impact on the future of the country. The purpose of this study was to develop and validate a tool for measuring deviation in adolescent girls.

Methods: The research method of the present study is survey and cross-sectional. A combination of researcher-made scales and research has been used to construct and validate the tool for measuring the deviance of female adolescents. Exploratory factor analysis with spss24 software and second stage confirmatory factor analysis with Amos 24 software were used to analyze the research data.

Findings: Findings showed that the tool designed to measure the perversion of adolescent girls, measures all dimensions (fraud, aggression, vandalism, cultural perversion, sexual perversion, religious perversion and emerging perversion).

Citation: Pourghazi, Sh., Abbasi Asfjir, A., Rahmani Firoozja, A., Gholi pour, M., Construction and Validation of Instruments for Measuring the Deviance of Adolescent Girls. Quarterly Journal of Women and Society. 2022; 13 (50): 85-98.

***Corresponding Author:** Ali Asghar Abbasi Asfajir

Address: Associate Professor, Department of Sociology, Islamic Azad University, Babol, Iran

Tell: 09111144930

Email: asfajir@hotmail.com

Extended Abstract

Introduction

Looking at the world around us, we will see that as much as people follow the norms, there is a violation of social laws. Deviation and violation of norms are among the phenomena that have always existed throughout human history.

Deviation is a very complex social phenomenon that is seen in different forms in different social environments. Over the last few decades, all studies on deviance have been ambiguous in defining deviant behavior.

The main purpose of research is to build and validate instruments for measuring female adolescents. Because adolescent girls are the main potentials and assets of any country, and also because they have vital situations in the structure of family and society and the impact of their normal and abnormal behaviors in the lives of the future creators of the world. Their deviation as one of the important challenges in the field of family will have a direct impact on the future of the country.

Methods

Research Method The present study is a cross-sectional survey. The statistical population of the study consists of first grade high school students in Firoozkooh as female adolescents in the academic year 1399-1399, based on Cochran's formula, 200 people were selected as a sample. The method of random sampling is simple.

A combination of researcher-made and researched scales has been used to construct and validate the instrument for measuring the deviance of female adolescents.

To prepare the questionnaire, after reviewing the theoretical foundations and interviewing sociology professors in the field of social injuries and reviewing social issues, the target questionnaire was created. After confirming the content validity of the items, in order to clear up the ambiguity and be aware of the possible problems of the test, several people were asked to answer the questionnaire and identify incomprehensible phrases and words. Following this test run, the shape of some items changed, but no items were removed.

The adolescent girl's perversion tool looks at a number of examples in seven general dimensions (fraud, aggression, religious

perversion, cultural perversion, vandalism, sexual perversion, and emerging perversion) based on the Likert scale of each item on a five-point scale. Scores range from one (very low) to five (very high). This questionnaire has 124 items.

Structural validity, which is the most important part of the validity study, was used in this study through heuristic factor analysis in Spss24 software and confirmatory factor analysis with Amos 24 software.

Findings

The purpose of this study was to construct and validate a tool to measure the deviation of female adolescents.

Cronbach's alpha internal consistency method was used to evaluate the reliability of the questionnaire. The results of this test show that the reliability of the test through Cronbach's alpha for all questions is 0.982, which is appropriate. This means that the test results have the desired level of accuracy and reliability.

Findings from the loop test show that if any of the variables are omitted, the reliability remains reduced or without significant change. Therefore, it can be concluded that all questions of variables, variables are valid and there is no need to remove them from the questionnaire or change any of them.

To analyze the research data, exploratory factor analysis tests with spss24 software and second stage confirmatory factor analysis with Amos 24 software were used.

Since the number of items asked to measure the deviance of female adolescents is 124 items, and in structural equation software, due to the limitation of the software page in data analysis, the items in SPSS24 software, based on the 7 factors discovered, it was computerized and to better measure and interpret the data output, the computer of items was divided into the number of computerized items and then analyzed in Amose 24 software.

Findings showed that 7 dimensions explored in the structure of female adolescent deviance (fraud, aggression, vandalism, cultural deviance, sexual deviance, religious deviance, emerging deviance), each of the identified dimensions have sufficient predictive power to examine the deviance scale. Teenagers are girls. This means that tools designed to

measure adolescent girls' perversion measure all dimensions (fraud, aggression, vandalism, cultural perversion, sexual perversion, religious perversion, and emerging perversion).

Discussion

The research results show that; The seven factors discovered cover a total of one hundred and twenty-four items. The reliability of this scale was obtained by calculating Cronbach's alpha 0.982. Considering this research, it can be said that this scale has good validity and reliability and the factors obtained from heuristic and confirmatory factor analysis can measure the deviance of adolescent girls in an appropriate way.

Conclusion

According to the obtained validity and reliability, the questionnaire designed as a deviation in adolescent girls is a suitable tool for scientific and survey studies in this field.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

All participants in the study participated in the study by filling out a consent form, and the researchers assured them that the results of the research were confidential.

Funding

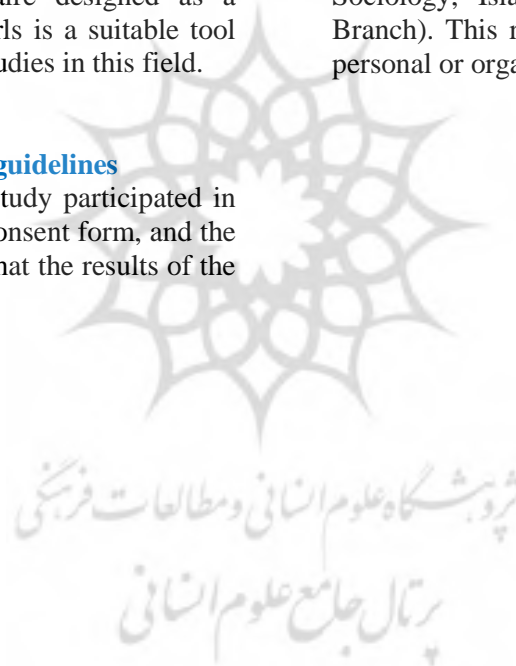
All financial resources and costs for research and publication of the article have been paid by the authors and no financial support has been received.

Authors' contributions

The article is taken from a doctoral dissertation. The first author is a doctoral student. The second author is the first supervisor and the lead author is the third author, the consultant is the consultant and the fourth author is the second supervisor of the dissertation.

Conflicts of interest

This article is taken from the doctoral dissertation entitled "Construction and validation of instruments for measuring the deviance of adolescent girls (Department of Sociology, Islamic Azad University, Babol Branch). This research is not in conflict with personal or organizational interests.

مقاله پژوهشی

ساخت و اعتباریابی ابزار سنجش کجروی دختران نوجوان

شیوا پورقاضی گل‌باغی^۱، علی اصغر عباسی اسفجیر^{۲*}، علیرحماتی فیروز‌جاء^۲، ماجده قلی‌پور^۳

۱. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی بررسی مسائل اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، ایران

۲. دانشیار گروه جامعه‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، ایران

۳. استادیار گروه جامعه‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، ایران

چکیده

هدف: از آنجایی که نوجوانان دختر پتانسیل‌ها و سرمایه‌های اصلی هر کشوری هستند، انحراف آنان به عنوان یکی از چالش‌های مهم در حوزه خانواده تاثیر مستقیمی بر آینده کشور خواهد داشت. هدف از این مقاله ساخت و اعتباریابی ابزار سنجش کجروی در دختران نوجوان بود.

روش: روش تحقیق پژوهش حاضر پیمایشی و مقطعی است. برای ساخت و اعتباریابی ابزار سنجش کجروی دختران نوجوان از ترکیب مقیاس‌های محقق ساخته و تحقیقات انجام گرفته استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق از تحلیل عاملی اکتشافی در نرم افزار spss24 و تحلیل عاملی تاییدی مرحله دوم با نرم افزار Amos 24 استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که ابزار ساخته شده برای سنجش کجروی دختران نوجوان، همه ابعاد، (تقلب، پرخاشگری، وندالیسم، کجروی فرهنگی، کجروی جنسی، کجروی دینی و کجروی نوپدید) را می‌سنجد.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۲۱

تاریخ داوری: ۱۴۰۰/۱۰/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۱۴

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

10.30495/jzv.2022.27072.3477

واژه‌های کلیدی:

اعتباریابی، ابزار سنجش، کجروی، دختران نوجوان، نوپدید.

* نویسنده مسئول: علی اصغر عباسی اسفجیر

نشانی: دانشیار گروه جامعه‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، ایران

تلفن: ۰۹۱۱۱۱۴۴۹۳۰

پست الکترونیکی: asfajir@hotmail.com

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

ماهیت پیچیده مسائل اجتماعی ایجاب می‌کند تا در برخورد و شناخت آنها، با تکمیل نظریات موجود و با اتکاء به یافته‌های نوین، دایره شناخت خود را گسترش دهیم. افزایش نگرانی‌های عمومی درباره مسائل مختلف اجتماعی از این‌رو که خسارت و صدمات وارده بر پیکره جامعه روند روبه افزایشی یافته و هم از آن جهت که گاهی مقابله با آن نیز روز به روز دشوارتر و پیچیده‌تر می‌شود، شناخت علمی و دقیق مسائل اجتماعی را ضروری می‌سازد.

کجروی و تخطی از هنجارها، از جمله پدیده‌هایی است که همواره در طول تاریخ بشر وجود داشته‌است (۱). کجروی^۱ که معادل انگلیسی آن Deviance است، در لغت به معنای عملی است که به دور از هنجارها می‌باشد (۲). اما غالباً با واژه‌های دیگر، همچون جرم که مفهومی حقوقی دارد اشتباه گرفته می‌شود.

در واقع می‌توان گفت کجروی یک پدیده بسیار پیچیده اجتماعی است که در محیط‌های اجتماعی مختلف به شکل‌های متفاوتی دیده می‌شود. تعریف کجروی در هر جامعه‌ای توسط قوانین حقوقی و هنجارهای اجتماعی آن جامعه مشخص می‌شود (۳).

از نظر جامعه‌شناسان، کجروی به اعمال، باورها و خصیصه‌هایی که هنجارهای اجتماعی مورد قبول را نقض می‌کند و به احتمال زیاد با محکومیت، ننگ، انزوا، اجتماعی، سرزنش و یا مجازات از طرف مخاطبان همراه است تعریف می‌شود (۴). به عبارت بهتر کجروی برای اشاره به مجموعه‌ای از رفتارها، اعمال، نگرش‌ها، اعتقادات و سبک و وضعیت‌هایی که برخلاف هنجارها، باورها و انتظارات جامعه بوده و در نتیجه با منع قانونی یا قبح اخلاقی و اجتماعی روبرو می‌شود اطلاق می‌گردد (۵).

سابقه بررسی رفتارهای کجروانه با تاریخ تفکر اجتماعی عجین است؛ دوره‌های آغازین تحلیل کجروی در تمدن مغرب‌زمین؛ شاهد مباحثی نظری و متکی بر موضعی فلسفی یا مذهبی است. نخستین گونه‌های این سخنان را می‌توان در "دوران یونان باستان" دید. برای نمونه، افلاطون و ارسطو در همان حال که وقوع جرم را به عواطف و انگیزه‌هایی درونی نسبت می‌دهند، از امکان تأثیرگذار بودن "تشکیلات اجتماعی و اقتصادی" سخن می‌گویند و "فقر" را "یکی از شرایط مساعد" شکل‌گیری و گسترش جرم قلمداد می‌کنند (۶).

با نگاه کردن به دنیای اطراف خود متوجه خواهیم شد همانقدر که مردم از هنجارها پیروی می‌کنند، تخطی و سرپیچی از قوانین اجتماعی نیز مشاهده می‌شود بیشترما گاهی اوقات، قواعد رفتاری مورد پذیرش عمومی را زیر پا می‌گذاریم به گفته گیدنز^۲ گاه نقض این هنجارها و قواعد، سازمان‌یافته و عمدی و گاه سازمان‌نیافته و غیرعمدی و صرفاً ناشی از پذیرش جنبه‌هایی از یک فرهنگ جدید غربی است (۷).

به همین جهت، کجروی را نمی‌توان صرفاً رفتاری دانست که بر آنها برچسب انحراف خورده‌است. کجروی را می‌توانیم رفتارهایی بدانیم که در جهت مخالف رفتار اکثریت افراد جامعه نوسان داشته و با آن مغایر است. دیوید ماتزا^۳ کجروی را منحرف شدن از راه اصلی و نرمال یا سرپیچی از معیارهای ارزش موجود به هر شکل که باشد تعریف می‌کند (۸).

«آلبرت کوهن» چهار معنی برای رفتار کجروانه بیان می‌کند:

(۱) هر رفتاری که قواعد هنجاری، توافق‌ها و انتظارات نظام‌های اجتماعی گوناگون را می‌شکند، کجروی محسوب می‌شود. این تعریف شامل تمامی رفتارهایی می‌شود که به نقض رفتارهای استاندارد شده منجر شود.

در حالی که بسیاری از کجروها رفتارهای غیراخلاقی، خلاف، عجیب و بیمارگونه اند. برطبق این تعریف، کجروی امری به شدت نسبی محسوب می‌گردد، زیرا محتوای آن از بافت فرهنگی و اجتماعی گروه‌هایی به دست می‌آید که کجروی در درون آنها رخ داده‌است.

(۲) رفتارهایی که نادر و کمیاب هستند، به عنوان انحراف اجتماعی شناخته می‌شوند. این تعریف بر شمارش و آمار متکی است، لذا کمتر مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرد؛ زیرا اگر عملی از میانگین یا حالت استاندارد شده فاصله بگیرد، دلیلی بر کجروانه بودن آن نیست.

(۳) بیماری روانی سومین معنایی است که از اصطلاح کجروی قصد شده است. کسانی که این تعریف را قبول دارند، رفتارهای انسان را مانند خود انسان، به سالم و ناسالم تقسیم می‌کنند. یعنی بر اساس مشابهت بین جامعه و بدن انسان، برخی رفتارها ناسالم هستند. پیش فرض این تعریف را که انسان‌های ناسالم رفتار کجروانه بروز می‌دهند، مراجعه مختصر به آمارها رد می‌کند؛ زیرا بسیاری از کجروها از سوی افرادی صورت گرفته که از نظر پزشکی سالم و طبیعی محسوب می‌شوند و دارای شخصیت خطرناک و مخرب نیستند.

(۴) کجروی به رفتاری اشاره دارد که گروه‌های ذی‌نفع و صاحب قدرت در جامعه، آن رفتار را ضد ارزش و نابهنجار تلقی می‌کنند و افراد جامعه را مجبور می‌کنند که کجرو بودن آن رفتار را بپذیرند. در واقع کجروی صفتی است که به رفتار در این تعریف داده شده است. روشن است که بسیاری از رفتارهای ضد ارزش، هنجار شکن نیستند و برعکس خیلی از هنجارشکنی‌ها، ننگین و ضد ارزش تلقی نمی‌شوند (۹).

مجموعه صاحب‌نظرانی را که تعریفی از کجروی ارائه داده‌اند می‌توان به دو گروه بزرگ تقسیم کرد:

گروهی که کجروی را پدیده‌ای واقعی و دارای صفتی می‌دانند که از رفتارهای بهنجار قابل تشخیص و تشکیک است (۱۰).

دسته دوم آنانکه مدعی‌اند کجروی لزوماً واقعی نیست و برخی افراد به اشتباه یا از روی غرض برچسب می‌خورند. از سوی دیگر صرف ارتکاب نوعی خاص از رفتار چنانچه عده‌ای متوجه نشوند یا قدرت انگ‌زنی نداشته باشند باعث می‌شود لزوماً فرد کجرو تلقی

1.Deviance

2.Anthony Giddens

3-David Matza

نشود. بنابراین از نظر این گروه اساساً این انگ است که کسی را کج‌رو می‌کند و نه نفس رفتار (۱۰).

نظریه‌پردازان در سال‌های اخیر با تکیه بر ملاک سن و با تأکید بر تعریفی که قانون رسمی از انحرافات ارائه می‌دهد، رفتار انحرافی را به دو دسته بزهکاری و جرم تقسیم کرده‌اند؛ اگر رفتار انحرافی توسط نوجوانان و جوانان صورت گرفته باشد، بزهکاری تلقی میگردد و اگر توسط بزرگسالان انجام شود، جرم به شمار می‌آید (۱۱). همچنین بر حسب عمق و شدت عمل، به انواع کوچک‌تری مانند بزهکاری شدید (حملات شدید، سرقت، استفاده از سلاح گرم و...) و بزهکاری ملایم (تخریب کیوسک تلفن، شکستن لامپ، آرایش کردن غیر-متعارف و...) تقسیم می‌شود (۱۲).

در طول چند دهه اخیر، کلیه مطالعاتی که در زمینه کجروی انجام شده است با اِهام در تعریف رفتار انحرافی مواجه بوده‌است. در عین حال که غالباً این مطرح بوده‌است که چه رفتارهایی را باید در این مقوله قرارداد؟ به‌طور کلی این توافق هم وجود داشته‌است که اموری مانند: مصرف مواد مخدر، سرقت، کودک‌آزاری، جرم‌مشارکتی، فحشاء، بیماری روانی و غیره را در ردیف رفتارهای کجرو قرار می‌دهند (۱۳).

از نظر چنگ، خانواده عامل مهمی برای بروز رفتار انحرافی افراد به شمار می‌رود (۱۴). فقدان دلبستگی والدین به رفتار انحرافی منجر می‌شود. علاوه بر این دانش‌آموزانی که از خانواده خود بریده‌اند یا طرد شده‌اند تمایل بیشتری برای انجام رفتارهای ضداجتماعی دارند (۱۵).

دوره نوجوانی را اغلب دوره خطرپذیری و نوجوان را موجودی خطر پذیر تعریف می‌کنند (۱۶). نوجوانی از دوره‌های مهم در ساخت و پایه‌ریزی شخصیت فرد و نیز دوره‌های پرچالش برای اتکاء به نفس، کنترل خود، استقلال، پذیرش مسئولیت‌های جدید، انتخاب، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی در مورد سلامتی و تحصیل است. نوجوانی دوره تغییرات بزرگ و سریع در احساس، فیزیولوژی، رفتار، شناخت و روابط اجتماعی است که می‌تواند منشأ بحران و آشوب و یک طوفان کامل از فرصت‌ها برای کجروی و انجام رفتار پرخطر تلقی شود (۱۷).

بی‌شک تعدد پژوهش‌های انجام شده در خصوص شناسایی عوامل بروز کجروی در بین نمونه‌های مختلف دانش‌آموزان و دانشجویان در تحقیقات داخلی و خارجی اهمیت بررسی این موضوع را گوشزد می‌کند. عدم وجود ابزار دقیق برای سنجش کجروی نوجوانان دختر با توجه به گستردگی موضوع، خلأی را نشان می‌دهد که در تحقیقات پیشین مغفول مانده‌است؛ یکی از موضوعات اصلی استفاده از سنجه‌های کلی یا اختصاصی است. سنجه‌های کلی شامل یک گویه بوده (به‌طور مثال: چند بار به دیگران در موارد مختلف دروغ گفته‌ای؟ و یا چند بار در طول دوران تحصیلی خود از پنجم تا به حال مردود یا مشروط شده‌ای؟) و به هیچ کجروی خاصی اشاره ندارد. مشکل اصلی سنجه‌های کلی، اِهام و عدم ارجاع به کجروی مشخص، بیش برآورد کردن میزان شیوع کجروی، مشکل اعتبار صوری، عدم تمایز بین انواع کجروی می‌باشد. سنجه‌های اختصاصی، بین ابعاد مختلف

1. Cheng

کجروی تمایز قائل شده (مثل خرابکاری، کجروی فرهنگی (بدحجابی)، طبیعت آزاری، اعتیاد به مواد مخدر و کجروی نوپدید) و به زمان و مکان و بسترهای اجتماعی توجه دارد، با این حال این سنجه‌ها نیز همه اشکال کجروی را پوشش نداده و بر برخی از آنها دلالت دارد. چراکه، درجه انحراف برحسب قضاوت جوامع و گروه‌های گوناگون یک جامعه متفاوت است. چه‌بسا عملی از نظر خانواده، انحراف تلقی شود، ولی از نظر گروهی که فرد بدان تعلق دارد انحراف صرف بشمار نرود.

بنابراین با توجه به این نکته که شیوع کجروی در بین دختران نوجوان به جهت وجود برخی عوامل آسیب‌زا، به شکل روزافزونی گسترده شده‌است، و نیز با در نظر گرفتن این نکته که، این قشر عظیم، به دلیل داشتن موقعیت‌های حیاتی در ساختار خانواده و جامعه و تأثیر شکل رفتاری بهنجار و نابهنجار آنها در زندگی آینده‌سازان جهان (۱۸) حائز اهمیت هستند، این پژوهش ضروری به نظر می‌رسد. با توجه به تشریح مسئله، تاکنون در ایران، تحقیقی با محوریت ساخت و اعتباریابی ابزار کجروی نوجوانان دختر با شاخص‌ها و مقوله‌های بومی و فرهنگی جامعه ایران، پژوهش نشده است. به همین دلیل، محقق بر آن شده است تا یک مدل بومی با اتکا به مدل‌های پژوهش‌های انجام شده محققان خارجی، در جامعه هدف دختران ایرانی، طراحی و مورد سنجش قرار دهد تا میزان دقیق کجروی نوجوانان دختر را با توجه به اینکه دختران در عصر حاضر، از کنشگری بیشتری در عرصه اجتماعی برخوردارند، بسنجد.

محقق با استفاده از ابزارهای مناسب و منطقی (از دید آماری و نظری) به دنبال سنجش میزان کجروی نوجوانان دختر است و این مهم بدست نمی‌آید مگر اینکه با استفاده از روش‌های علمی به تهیه ابزارهای مناسب پرداخته شود، که معیارهای بومی و فرهنگی و جغرافیایی کجروی نوجوانان دختر را بسنجد.

بر این اساس، در راستای هدف اساسی پژوهش حاضر که ضمن ساخت ابزاری مناسب برای سنجش مقدار کجروی نوجوانان دختر است، این پرسش نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد که آیا ابزار ساخته شده به وسیله پژوهش‌گر، برای اندازه‌گیری کجروی نوجوانان دختر از رویایی و پایایی مناسبی برخوردار است؟

روش

روش تحقیق پژوهش حاضر پیمایشی و از نوع مقطعی می‌باشد. برای ساخت و اعتباریابی ابزار سنجش کجروی نوجوانان دختر از ترکیب مقیاس‌های محقق ساخته و تحقیقات انجام‌گرفته در این حوزه از جمله تحقیق سهامی، حسین زئی و پرویززاده با عنوان «ساخت و اعتباریابی مقیاس بزهکاری چند بعدی نوجوانان و جوانان» (۱۳۹۶) (۱۹)، پژوهش علیوردی‌نیا با موضوع «ساخت و مقیاس سنجش رفتارهای انحرافی و اعتباریابی و رواسازی آن» (۱۳۹۴) (۲۰)، تحقیق عباسی اسفجیر با عنوان «سرمایه‌ی اجتماعی، رفتارهای انحرافی خفیف و کجروی فرهنگی ملایم (بررسی تجربی انحراف خفیف در بین دانش‌آموزان دختر نوجوان شهر آمل)» (۱۳۸۹) (۲۱)، تحقیق رحمانی فیروزجاه با موضوع «سنجش انواع نابهنجاری‌های

که بر اساس فرمول کوکران تعداد ۲۰۰ نفر به عنوان نمونه، انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری تصادفی ساده است. مزیت این روش این است که تمامی افراد جامعه، شانس یکسانی برای انتخاب شدن دارند. رویایی سازه که مهمترین بخش بررسی رویایی است در این پژوهش از طریق تحلیلی عاملیاکتشافی در نرم‌افزار Spss24 و تحلیل عاملی تأییدی با نرم‌افزار Amos 24 استفاده شد. رویایی پرسشنامه بر اساس رویایی محتوایی، ملاکی سازه که در ادامه شرح داده می‌شود، مناسب ارزیابی شد. بنابراین، قبل از سنجش متغیرها و گویه‌های پرسشنامه، در ذیل به صورت تفکیکی، ابعاد متغیرها و تعداد گویه‌های هر متغیر آورده شده است (جدول ۱)

نوجوانان» (۱۳۸۶) (۲۲)، تحقیق سراج‌زاده با عنوان «گزارش نوجوانان شهر تهران از کجروی‌های اجتماعی» (۱۳۸۳) (۲۳)، و نیز تحقیق گلچین با موضوع «انحراف اجتماعی جوانان در آیینی پژوهش‌ها» (۱۳۸۵) (۲۴)، استفاده شده است.

ابزار محقق ساخته یکجروی دختران نوجوان، به شماری از مصادیق در هفت بعد کلی (تقلب، پرخاشگری، کجروی دینی، کجروی فرهنگی، وندالیسم، کجروی جنسی و کجروی نوپدید) توجه دارد که بر اساس طیف لیکرت هر گویه در قالب مقیاس پنج درجه‌ای از یک (خیلی کم) تا پنج (خیلی زیاد) درجه‌بندی می‌شود. این پرسشنامه دارای ۱۲۴ گویه است که کجروی در دختران نوجوان را در شهر فیروزکوه در بین دانش‌آموزان متوسطه اول در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹، مورد سنجش قرار می‌دهد. جامعه آماری پژوهش را دانش‌آموزان متوسطه اول شهر فیروزکوه به عنوان نوجوانان دختر تشکیل می‌دهند

جدول ۱. ابعاد و گویه‌ها بر اساس ابزارهای مطالعاتی موجود در سنجش کجروی نوجوانان دختر

متغیر	ابعاد	گویه
تقلب	فردی	تقلب کردن لذت بخشه-نمره گرفتن با تقلب-با تقلب جایزه گرفتن
	جمعی	در مدرسه موقع امتحان از همه تقلب گرفتن-تقلب رساندن به همکلاسی
پرخاشگری	فیزیکی	مشیت زدن-لگد زدن-دعوا افتادن-زخمی کردن خود-کندن پوست لب
	کلامی	فحش دادن-بی پرده حرف زدن-نسبت دادن های ناروا
وندالیسم	فردی	علاقه به خراب کردن به تنهایی دیوار و میز-نقاشی روی دیوار
	جمعی	شکافتن صندلی کلاس-انداختن قرص در داخل بخاری مدرسه
	علیه طبیعت	کندن گل در پارک-شکافتن شاخه درختان- راه رفتن از وسط سبزه
کجروی فرهنگی	علیه اماکن عمومی	کندن رنگ صندلی پارک-شکافتن لامپ تیربرق-ریختن آشغال
	علیه وسایل شخصی	شکافتن خودکار-پرتاب کردن شارژر موبایل-کتیف کردن لباس و کیف
	علیه آثار باستانی	یادگاری نویسی-کندن آجر و سنگ آثار باستانی-ریختن زباله در مکان
	ذهنی	تفکری متفاوت داشتن نسبت به عرف-عدم باور به همزیستی با خانواده
کجروی جنسی	عینی	بر خلاف عرف لباس پوشیدن-گوشی خلاف عرف غالب
	همجنس خواهانه	تمایل جنسی به همجنس
	دگرجنس خواهانه	تمایل جنسی به غیر همجنس
	دوجنس خواهانه	تمایل جنسی به هر دو همجنس
	روابط جنسی چند نفره	تمایل به سکس گروهی و آزادانه
کجروی دینی	خود ارضایی	تمایل جنسی به ارضا با دست
	عینی	نماز نخواندن-روزه نگرفتن-عدم باور به غسل حیض و نجاست
کجروی نوپدید	ذهنی	عدم باور به خدا-تشکیک در جهان پس از مرگ-عدم باور به روح
	مصرف مواد مخدر نوپدید	مصرف قرص اکس-مصرف عرق-مصرف شراب کنیاک-مصرف سیگار
	به کارگیری واژگان نامناسب	کلمات اروتیک به زبان آوردن
	سکس چت	ارضا از طریق چت متنی و صوتی و تصویری
	روابط عاشقانه مجازی	دوست جنس مخالف داشتن بدون آنکه او را ببیند
تماشای فیلم ها و تصاویر پورن	نشر تصاویر خصوصی	ارسال عکس‌های نیمه لخت و لخت-ارسال عکس از اندام‌های خصوصی
	تماشای فیلم ها و تصاویر پورن	آشنایی با پورن استارهای زن و مرد-دانستن نام آنها-دانستن نام سایت ها

روایی پرسشنامه

روایی پرسشنامه کجروی در دختران نوجوان، در شهر فیروزکوه در بین دانش‌آموزان متوسطه اول با استفاده از روایی محتوایی و روایی سازه مورد بررسی قرار گرفت. روایی محتوایی مربوط به دیدگاه کارشناسان و روایی سازه با استفاده از نرم افزارهای آماری بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی قرار گرفت.

در گام نخست اجرایی، فرم مقدماتی پرسشنامه به تعداد ۲۰ عدد در اختیار دختران قرار گرفت و از آنها خواسته شد تا گویه‌ها را به دقت بخوانند و در ستون مقابل آنها واژه‌ها و عبارات نامفهوم و مبهم را مشخص کنند و عبارات جایگزین و پیشنهادهای خود را بنویسند. در آخر، پس از بازبینی پرسشنامه بر اساس ابهامات بیان شده، فرم نهایی آماده و اجرا شد.

روایی سازه

روایی سازه با استفاده از روش‌های آماری تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی مرتبه دوم مورد بررسی قرار گرفت.

روایی محتوایی

انجام روایی محتوایی، با توجه به پیشنهادهای کارشناسان و متخصصان در یک حوزه خاص انجام می‌شود. در این پژوهش در گام نخست، مطالعه عمیقی بر اساس منابع برگرفته از حوزه جامعه‌شناختی، جرم‌شناختی و روانشناختی انجام شد. این بخش از داده‌ها، زمینه ساخت پیش‌نویس اولیه پرسشنامه کجروی در دختران نوجوان را بوجود آورد. در این پرسشنامه تأکید بر این بود که برای فهم میزان کجروی در دختران نوجوان، می‌بایست بر ترجیحات دختران به لحاظ ذهنی و فرهنگی، جغرافیایی، و اجتماعی در مقوله کجروی تأکید گردد؛ اما کار ساخت پرسشنامه در این نقطه به پایان نرسید بلکه مطالعات گسترده‌تر در حوزه جامعه‌شناسی و جرم‌شناسی، مکاتبات انجام گرفته با کارشناسان خارجی و داخلی، بحث و گفت‌وگو با صاحب‌نظران جامعه‌شناسی و جرم‌شناسی، زوایای جدیدی را آشکار ساخت.

یافته‌ها

جدول (۲) نشان می‌دهد از مجموع ۲۰۰ نفر از شرکت کننده در پژوهش، شغل پدر پاسخگویان ۶۳٫۷٪ آزاد، ۳۶٫۳٪ دولتی هستند. شغل مادر پاسخگویان، ۷۶٪ خانه‌دار، ۵٫۴٪ شغل دولتی و ۱۰٪ کارمند شرکت خصوصی و ۸٫۶٪ شغل خانگی دارند. از نظر محل زندگی، ۹۵٫۲٪ در فیروزکوه و ۴٫۸٪ در حومه فیروزکوه زندگی می‌کنند. همچنین پاسخگویان اعلام کرده اند که ۴۳٫۶٪ فرزند اول و ۲۹٫۷٪ فرزند دوم و ۷٫۹٪ فرزند سوم و ۳٫۵٪ فرزند چهارم و ۸٫۵٪ فرزند پنجم هستند.

جدول ۲. مشخصات جمعیت‌شناختی افراد نمونه (n=200)

متغیر زمینه‌ای	ارزش	فراوانی	درصد	متغیر زمینه‌ای	ارزش	فراوانی	درصد
آزاد	۱۲۱	۱۷۶	۶۳/۷	فیروزکوه			۹۵٫۲
دولتی	۷۹	۲۴	۳۶/۳	محل زندگی فیروزکوه			۴٫۸
خانه دار	۱۶۰	۹۸	۷۶/۰	اول			۴۳٫۶
کارمند دولتی	۷	۷۰	۵/۴	دوم			۲۹٫۷
کارمند شرکت خصوصی	۲۳	۱۶	۱۰/۰	فرزند چندم خانواده			۷٫۹
شغل خانگی	۱۰	۷	۸/۶	چهارم			۳٫۵
.....	۹	پنجم به بالا			۸٫۵

۰/۹۸۲ بوده که در حد مناسبی است. این بدین معنی است که نتایج آزمون دارای دقت و قابلیت اعتماد در سطح مطلوبی است (جدول ۳).

به منظور بررسی پایایی پرسشنامه از روش همسانی درونی آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج حاصل از این آزمون نشان می‌دهد که پایایی آزمون از طریق آلفای کرونباخ برای کل سوالات

جدول ۳. پایایی پرسشنامه ۱۲۴ سوالی کجروی در دختران نوجوان

تعداد سوالات	آلفای کرونباخ
۱۲۴	۰/۹۸۲

پرسشنامه ابتدا به انجام تحلیل عاملی به منظور بررسی روایی سازه آن پرداخته شد و از طریق آن ساختار عاملی پرسشنامه مشخص گردید (جدول ۴).

یافته‌های حاصل از آزمون لوپ نشان می‌دهد، در صورت حذف هر یک از متغیرها، پایایی کاهش یافته و یا بدون تغییر محسوسی باقی می‌ماند. پس می‌توان نتیجه گرفت که همه سوالات متغیرها، متغیرها معتبری بوده و نیاز به حذف از پرسشنامه و یا تغییر در هیچ یک مشاهده نمی‌شود. به منظور بررسی اعتبار سوالات

جدول ۴. پایایی متغیرها در صورت حذف سوالات

متغیرها	حذف سوال	میانگین آزمون در صورت واریانس آزمون در صورت حذف سوال	همبستگی سوال آلفای کرونباخ در صورت باکل آزمون حذف سوال
تقلب	278.992	8226.42۰	.566.982
پرخاشگری	279.1728234.202		.506.982
وندالیسم	۹278.79	8200.865	.585.982
کجروی فرهنگی	279.0508196.776		.628.982
کجروی جنسی	279.2628190.707		.650.982
کجروی دینی	278.5428256.600		.398.982
کجروی نوپدید	278.6618231.66		.506.982

۰.000 سطح معناداری

در ادامه داده‌های مربوط به واریانس و مقادیر ویژه و نیز داده‌های تحلیل عاملی ارائه خواهند شد. یافته‌ها بیانگر آن است که، هفت عامل اکتشاف شده در مجموع صد و بیست و چهار گویه را در بر می‌گیرد. با توجه به حوزه‌هایی که سوالات می‌سنجند، ۷ عامل بدست آمده به ترتیب (تقلب، پرخاشگری، وندالیسم، کجروی فرهنگی، کجروی جنسی، کجروی دینی، کجروی نوپدید) نام-گذاری شده‌اند (جدول ۶).

تحلیل عامل اکتشافی

تحلیل عاملی اکتشافی با ۱۲۴ گویه صورت گرفت. نتایج اولیه تحلیل مؤلفه‌های اصلی در مورد ابزار پژوهش نشان داد که همه گویه‌ها دارای بار عاملی مناسب هستند و هیچ گویه‌ای از پرسشنامه حذف نمی‌شود. بر این اساس، مقدار کفایت نمونه‌گیری کایزر-میر-اکلین ($KMO = 1/۸۴۹$) و آزمون کرویت بارتلت^۲ (۲۴۹۱۷/۷۴۱) در سطح (۰/۰۰۰) معنادار بدست آمد. هرگاه مقدار KMO در حد مناسبی باشد و آزمون کرویت بارتلت معنادار باشد، ماتریس همبستگی برای تحلیل عاملی مناسب است (جدول ۵).

جدول ۶. بار عاملی ماتریس مولفه‌های ابزار پژوهش

کجروی نوپدید	.356
کجروی دینی	.741
کجروی جنسی	.319
کجروی فرهنگی	.349
وندالیسم	.397
پرخاشگری	.317
تقلب	.652

جدول ۵- آزمون kmo و کرویت بارتلت

شاخص	مقادیر
آزمون کافی بودن حجم نمونه	.849
kmo	24917.741
آزمون کرویت بارتلت	7626
درجه آزادی	

1 Kaiser-Meyer-Oklın

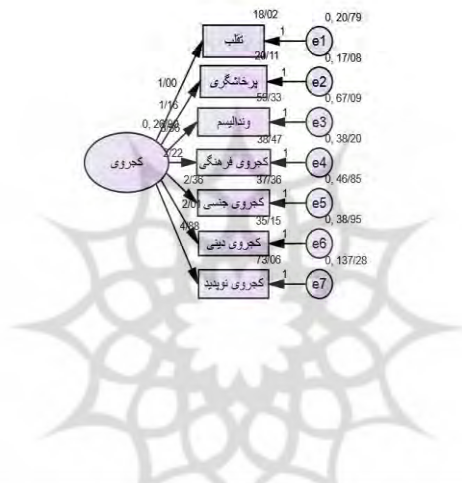
2 Bartlett's test of sphericity

تحلیل عامل تاییدی

داده‌های این تحقیق از روش استاندارد کردن داده‌ها در مسیر تحلیلی آنالیز رگرسیون در spss24 مورد ویرایش قرار گرفت و داده‌هایی که در دامنه +۳ تا -۳ قرار داشتند مورد استفاده قرار گرفتند و داده‌های بیشتر و کمتر از این دامنه از داده‌ها حذف گردیدند، تا داده‌های استاندارد شده‌تری را برای تحلیل در اختیار محقق قرار دهد. از مجموع ۲۰۰ مورد، هیچ مورد حذف نگردید و ۱۲۴ گویه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. از آنجا که تعداد گویه‌های پرسش شده برای سنجش کجروی نوجوانان دختر، ۱۲۴ گویه است و در نرم‌افزارهای معادلات ساختاری، به دلیل محدودیت صفحه نرم‌افزار در تحلیل آنالیز داده‌های زیاد، گویه‌ها

را در نرم‌افزار spss24، بر اساس ۷ عامل اکتشاف شده، کامپیوت نموده و برای سنجش بهتر و قابل تفسیرتر بودن خروجی داده‌ها، کامپیوت گویه‌ها بر تعداد گویه‌های کامپیوت شده تقسیم شد و بعد در نرم‌افزار Amose 24 مورد سنجش و تحلیل قرار گرفت.

شکل (۱) بیانگر این است که ۷ بُعد اکتشاف شده در سازه کجروی نوجوانان دختر (تقلب، پرخاشگری، وندالیسم، کجروی فرهنگی، کجروی جنسی، کجروی دینی، کجروی نوپدید)، هر کدام از ابعاد شناسایی شده دارای توان پیش‌بینی کافی برای بررسی مقیاس کجروی نوجوانان دختر، هستند.

شکل ۱. تحلیل عاملی مرتبه دوم ابزار سنجش کجروی نوجوانان دختر در حالت ضرایب غیر استاندارد

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رشته جامعه‌شناسی

شکل ۲. تحلیل عاملی مرتبه دوم ابزار سنجش کجروی نوجوانان دختر در حالت ضرایب استاندارد

جدول ۷. شاخص‌های کلی برازش الگوی اصلی

شاخص‌ها	مقدار قابل قبول	مقدار یافته پژوهش	مطلوبیت
Chi-square	-	۵۴۶/۴۰۶	-
p-value	Y A ۰.۵	۰/۰۰۰	عدم تایید مدل
Df (درجه آزادی)	df ∞ 0	۱۹۹	تایید مدل
x_2 / Df	x_1 / Df ? ۳	۲/۷۴۵	تایید مدل

جدول ۸. شاخص‌های جزئی برازش مدل

تایید مدل	۰/۰۳۴	RMSEA ? ۰.۱	RMSEA
تایید مدل	۰/۹۴	NNfi A ۰.۸	NNfi
تایید مدل	۱/۰۰	Nfi A ۰.۸	Nfi
تایید مدل	۰/۸۸	AGfi A ۰.۸	AGfi
تایید مدل	۰/۹۲	Gfi A ۰.۸	Gfi
تایید مدل	۱/۰۰	Cfi A ۰.۸	Cfi
تایید مدل	۱/۰۰	ifi A ۰.۸	ifi

و محیط فرهنگی جامعه مدنظر متناسب باشند. ابعاد کجروی دختران نوجوان این موارد بوده‌اند: «تقلب»، «پرخاشگری»، «وندالیسم»، «کجروی دینی»، «کجروی فرهنگی»، «کجروی جنسی» و «کجروی نوپدید».

نتایج پژوهش نشان‌دهنده آن است که؛ هفت عامل اکتشاف شده در مجموع صد و بیست و چهار گویه را در بر می‌گیرد. پایایی این مقیاس از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۹۸۲ به دست آمد. با در نظر گرفتن این پژوهش می‌توان گفت: که این مقیاس از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است و عوامل به دست آمده از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی می‌توانند کجروی دختران نوجوان را به گونه‌ای مناسب اندازه‌گیری کنند. قابل ذکر است که ابزار ساخته شده برای سنجش کجروی و ارزیابی اعتبار و پایایی آن، محدود به دختران نوجوان (دانش آموزان متوسطه اول) بوده‌است و یافته‌های آن به همین گروه نیز تعمیم داده می‌شوند. در نهایت مقیاس ساخته شده‌ی محقق در خصوص کجروی دختران نوجوان این قابلیت را دارد که در پژوهش‌های علوم انسانی و به ویژه علوم اجتماعی مورد استفاده محققان قرار بگیرد و از آن به عنوان ابزاری برای تعیین نقاط ضعف و قوت دختران نوجوان در زمینه کجروی به منظور اخذ تدابیری برای کاهش رفتارهای کجرو در دختران نوجوان بهره برد.

همانطور که در جداول (۷ و ۸) ملاحظه می‌گردد، مقدار آماره کای دو در مدل ۵۴۶/۴۰۶، درجه آزادی نیز برابر با ۱۹۹ است که حاصل نسبت آن برابر با ۲/۷۴۵ است، که در مقدار قابل قبول قرار دارد. از طرفی دیگر شاخص‌های برازندگی الگو مانند *NNfi*، *Nfi*، *AGfi*، *Gfi*، *Cfi* و *ifi* همگی در حد قابل قبولی قرار دارند.

نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش ساخت و اعتباریابی ابزار سنجش کجروی نوجوانان دختر بوده‌است. در این چارچوب، تلاش شد تا با انتخاب نمونه آماری مناسب از دختران نوجوان (دانش‌آموزان متوسطه اول)، امکان اعتباریابی دقیق مقیاس فراهم شود. مقیاس حاضر بر مبنای یافته‌های تجربی و رویکردهای نظری موجود در زمینه کجروی نوجوانان دختر ساخته شد. اعتبار محتوایی و صوری مقیاس توسط متخصصان جامعه‌شناسی مورد تأیید قرار گرفت. همچنین یافته‌های پژوهش در زمینه بررسی روایی سازه مقیاس، با استفاده از تحلیل عامل اکتشافی و تحلیل عامل تأییدی مرتبه دوم، همبستگی مناسب و قابل دفاعی را بین متغیرهای پنهان نشان داده است. در واقع، در این مقیاس محقق ساخته سعی شده‌است، سوالات و گویه‌هایی مطرح بشوند که ضمن وفاداری به منطق روش‌های علمی با فضای فرهنگی

ملاحظات اخلاقی

تمام شرکت‌کنندگان با رضایت خود در پژوهش شرکت داشتند و محققان به آن‌ها اطمینان دادند که نتایج تحقیق محرمانه خواهد بود.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این پژوهش برگرفته از پایان‌نامه دکتر انجام‌گرفته است. ملاک‌ها، ضوابط و تمام نکات اخلاقی شامل رازداری، امانت‌داری، دقت در استناددهی، قدردانی از دیگران، رعایت ارزش‌های اخلاقی در گردآوری داده‌ها، رعایت حریم خصوصی شرکت‌کنندگان توسط پژوهشگران مدنظر قرار گرفته است.

حامی مالی

تمام منابع مالی و هزینه پژوهش و انتشار مقاله تماماً بر عهده نویسندگان بوده و هیچ‌گونه حمایت مالی دریافت نشده است.

مشارکت نویسندگان

مقاله برگرفته از پایان‌نامه مقطع دکتراست. نویسنده اول دانشجوی مقطع دکتری است. نویسنده دوم استاد راهنمای اول و نویسنده مسئول و نویسنده سوم، استاد مشاور پایان‌نامه می‌باشند.

تعارض منافع

این نوشتار برگرفته از پایان‌نامه دکتر تحت عنوان «ساخت و اعتباریابی ابزار سنجش کجروی نوجوانان دختر» (گروه جامعه-شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل) است و با منافع شخصیا سازمانی منافات ندارد.

References

1. Rahmani Firoozjah, A., Abbasi Asfjir, A. A., Mousavizadeh, R. (2016). Sociological study of deviant behaviors of female high school students in Behshahr in the academic year 2012-2013. Quarterly Journal of Sociological Studies of Youth, 6(21), 98-67.
2. Wehmeier, S. (2005). Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. London, Seventh Edition, publishing by oxford, 418.
3. Office of Social Injury Reduction. (2011). The role of technical and vocational skills training in reducing crime as one of the social harms. Technical and Vocational Education Organization.
4. Goode, E., & Ben-Yehuda, N. (2010). Moral panics: The social construction of deviance. John Wiley & Sons.
5. McLaughlin, E. Muncie, J. (Eds.). (2012). The Sage dictionary of criminology. Sage.
6. Salimi, A., Davari, M. (2006), Sociology of Deviance. Qom, Research Institute and University, 7.
7. Giddens, A. Birdsall, K. (2009). Sociology, translated by Hassan Chavoshiyan. Tehran: Ney publication.
8. Farjad, M. H. (۱۹۹۶). Social pathology and sociology of deviations, seventh edition, Tehran, Badr Research and Publications Office, 169.
9. Kendall, D. (1999). sociology in our time. London- Wadsworth.
10. Soltani, M. R., Orei, M. (2016). Study and analysis of the role of the family in reducing or increasing the deviations and crimes of managers. Quarterly Journal of Security Studies of Imam Hossein University, 5(18), 61-91.
11. Shoemaker, D. J. (2010). Theories of Delinquency, an Examination of Explanations of Delinquent Behavior. Sixth edition, New York: Oxford University Press.
12. Agnew, R. (1991). The interactive effects of peer variables on delinquency. American Journal of Criminology, 29(1), 47-72.
13. Alivardinia, A., Ebrahimi, Gh. A., Salehnejad, S. (2011). Sociological study of the effect of rational choices on deviant behaviors: A case study of Urmia University students. Iranian Social Issues, 2 (5 and 6), 143-167.
14. Cheng, J. (2012). The Effect Factor for Students' Deviant Behavior. The Journal of Human Resource and Adult Learning, 8 (2), 26-32.
15. Murray, J. Farrington, D. (2005). Parental Imprisonment: Effects on Boys' Antisocial Behaviour and Delinquency through the Life-

Course. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 46(12), 1269-1278.

16. Blair, S. L. (2017). Adolescent risk-taking behaviors and school performance: Distinguishing the experiences of boys and girls, *International Journal of Criminology and Sociology*, 6, 146-158.

17. Livazovic, G. Hrvatska, R. Z. (2017). Role of family peers & school in externalized adolescent risk behavior. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja*, 53, Supplement, str. 186-203.

18. Safarzadeh, S. (2009). Delinquent woman and related personality and cultural factors. *Women and Culture*, 81-94.

19. Sahami, S., Hosseinozai, E., Parvizzadeh, A. (۲۰۱۷). Construction and validation of multidimensional delinquency scale of adolescents and young people. *Quarterly Journal of Psychological Methods and Models*, 8(3,29), 86-71.

20. Alivardinia, A., and Younesi, E. (2015). Introduction to the construction, validation and

validation of the scale for measuring students' deviant behaviors. *Quarterly Journal of Strategic Research in Security and Social Order*, 4(1), 45-58.

21. Abbasi Asfajir, A. A. (2010). Study of the relationship between modernist behaviors and mild social deviations (explanation of deviant behaviors of young girls in Babylon based on the characteristics of modernity. *Behavioral Sciences*, Volume 2, Number 5.

22. Rahmani Firoozjah, A. Kaldi, A. (2007). Factors Affecting Youth Abnormalities. *Social Welfare Quarterly*, 7(2), 191-212.

23. Sirajzadeh, H. (2004). Tehran Adolescents' Report on Social Deviations and Its Implications for Cultural Management. *Journal of Humanities*, 41-42, 53-84.

24. Golchin, M. (2006). Social deviation of young people in the mirror of research (an example of the application of secondary analysis technique. *Social Sciences Letter*, 28, 124-158.

